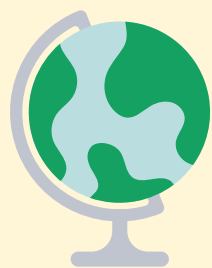

Markedsrapport Pensjon

November 2022

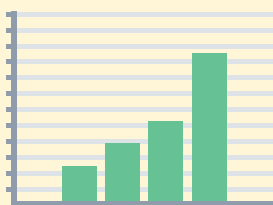
Gjensidige

Markedsrapport Pensjon

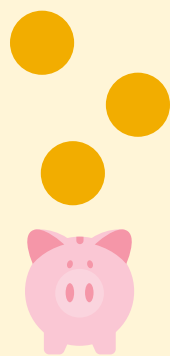
Verdensbildet

I november kom det nøkkeltall som viste at resesjonen er i gang Euroområdet, men det kan tyde på at den blir mildere enn fryktet. Tallene for tredje kvartal viser en sterkere vekst enn tidligere ventet og energisituasjonen i Europa er heller ikke lenger så dystre som den så ut til. Gasslagrene har blitt fylt opp og gassprisene har falt mye som følge av en usedvanlig varm høst. I Storbritannia la den ferske finansministeren, Jeremy Hunt, frem nytt budsjett for å prøve å håndtere krisen som følge av økt levekostnad. Kina begynte å løse på de strenge smitteverntiltakene i november, etter demonstrasjoner mot nedstengningene. I Norge falt boligprisene ytterligere i november.

Aksjemarkedet

November ble nok en positiv måned i globale aksjemarkeder, men hadde en annen sektorutvikling enn i oktober. Mens energisektoren sto for mye av oppgangen i oktober, var energi den svakeste sektoren i november da oljeprisen (Brent) falt 6,7 %. Den største oppgangen i aksjemarkedet denne måneden var materialer (opp 13,2 %, MSCI AC World) og industrisektoren (opp 8,8 %). Kinesiske børser steg kraftig i november som følge av tegn til gjenåpning etter de strenge smitteverntiltakene, og Hong Kong Børsen Hang Seng steg nesten 30 %. Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX) steg 3,9 % i november, mens verdensindeksen MSCI World (i USD) steg 7 %.

Rentemarkedet

Det kan se ut som at markedet har økende tro på at rentetoppen er nær, i hvert fall den amerikanske. Inflasjonen både i USA og i Eurosonen overrasket positivt i november og var lavere enn forventet. Den amerikanske sentralbanken gjorde nok et trippelt rentehopp (0,75 %) i november, og høy etterspørsel etter arbeidskraft samt høy lønnsvekst kan trekke i retning av en høyere rentetopp. Spørsmålet er hvor lenge arbeidsmarkedet vil holde seg uberørt av innstrammingene i pengepolitikken, og sentralbanksjef Powell ga indikasjoner om at renteøkningene vil komme i et saktere tempo fremover. Norges Bank hevet styringsrenten med 0,25 % til 2,5 % i begynnelsen av måneden.

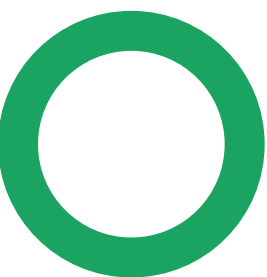
Uro i markedet

Pensjonssparing og annen fondssparing er sparing med lang tidshorison. Gjensidiges generelle anbefaling er at du som kunde følger din valgte sparestrategi i henhold til dine risikopreferanser, og det er ikke gitt at man bør gjøre endringer selv om markedet svinger på kort sikt. Historien viser oss at nedgangstider i aksjemarkedet blir avløst av oppgangstider. Over tid har oppturene vært større enn nedturene. Hovedregelen er at man har tjent på å spare langsiktig i verdipapirer.

Avkastningsoversikt per 30.11.2022

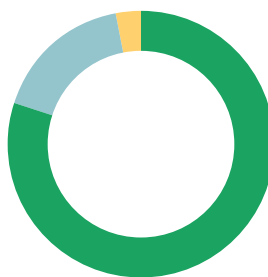
		Avkastning fond november	Avkastning fond hittil 2022
Porteføljer			
Kombinert			
Kombinert Aksjer		5,0 %	-9,1 %
Kombinert Offensiv		4,6 %	-9,0 %
Kombinert Balansert		4,0 %	-8,9 %
Kombinert Trygg		3,4 %	-9,0 %
Kombinert Renter		2,9 %	-9,1 %
Fondstorg, utvalgte fond			
Fondstorg			
Danske Invest Norsk Likviditet I	PMF	0,5 %	0,1 %
Danske Invest Norsk Obligasjon	OFN	1,6 %	-4,2 %
Nordea Global High Yield	OFG	1,0 %	-10,4 %
Danske Invest Norge I	AFN	5,1 %	-7,8 %
Storebrand Norge	AFN	4,1 %	-1,9 %
DNB Miljøinvest	AFG	8,7 %	-1,2 %
Schroder Int. Sel. Fund Emerging	AF EM	13,4 %	-23,1 %

Spareprofiler

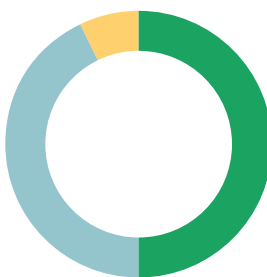
Aksjer

- Aksjemarkedet **100 %**
- Rentemarkedet **0 %**
- Eiendom **0 %**

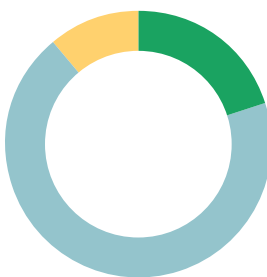
Offensiv

- Aksjemarkedet **80 %**
- Rentemarkedet **17 %**
- Eiendom **3 %**

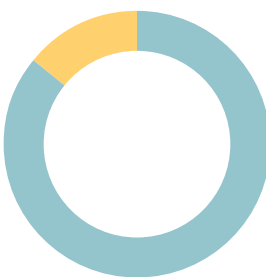
Balansert

- Aksjemarkedet **50 %**
- Rentemarkedet **43 %**
- Eiendom **7 %**

Trygg

- Aksjemarkedet **20 %**
- Rentemarkedet **69 %**
- Eiendom **11 %**

Renter

- Aksjemarkedet **0 %**
- Rentemarkedet **86 %**
- Eiendom **14 %**

Innhold

Markedsrapport Pensjon

2

Oversikt november 2022

3

Verdensbildet

5

Aksjemarkedet

6

Rentemarkedet

7

Råvarer

10

Oversikt november 2022

	Avkastning november	Avkastning hittil 2022	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Porteføljer per 30.11.2022	Fond	Fond	Fond	Fond
Kombinert				
Kombinert Aksjer	5,0 %	-9,1 %	8,0 %	13,0 %
Kombinert Offensiv	4,6 %	-9,0 %	6,6 %	11,0 %
Kombinert Balansert	4,0 %	-8,9 %	4,0 %	7,8 %
Kombinert Trygg	3,4 %	-9,0 %	1,5 %	4,6 %
Kombinert Renter	2,9 %	-9,1 %	-0,4 %	2,4 %
Grønn Fremtid Kombinert*				
Grønn Fremtid Kombinert Aksjer	2,8 %			
Grønn Fremtid Kombinert Renter	3,3 %			
Kombinert Valutasikret				
Kombinert Aksjer Valutasikret	5,5 %	-11,0 %	7,3 %	10,3 %
Kombinert Offensiv Valutasikret	4,9 %	-10,3 %	6,0 %	8,9 %
Kombinert Balansert Valutasikret	4,2 %	-9,7 %	3,7 %	6,5 %
Kombinert Trygg Valutasikret	3,4 %	-9,2 %	1,4 %	4,1 %
Kombinert Renter Valutasikret	2,9 %	-9,1 %	-0,4 %	2,4 %
Aktiv				
Aktiv Aksjer	5,2 %	-11,7 %	6,1 %	11,6 %
Aktiv Offensiv	4,6 %	-11,0 %	5,0 %	9,9 %
Aktiv Balansert	3,7 %	-9,9 %	3,3 %	7,2 %
Aktiv Trygg	2,8 %	-8,9 %	1,3 %	4,4 %
Indeks				
Indeks Aksjer	5,3 %	-10,8 %	7,3 %	-
Indeks Offensiv	4,8 %	-10,3 %	5,9 %	-
Indeks Balansert	4,2 %	-9,8 %	3,3 %	-
Indeks Trygg	3,5 %	-9,5 %	0,7 %	-
Indeks Renter	3,1 %	-9,5 %	-1,2 %	-

* Startdato 01.03.2022

Innhold

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2022	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	10

		Avkastning november	Avkastning hittil 2022	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Utvalgte fond per 30.11.2022		Fond	Fond	Fond	Fond
Fondstorg					
Danske Invest Norsk Likviditet I	PMF	0,5 %	0,1 %	0,8 %	1,6 %
Danske Invest Norsk Obligasjon	OFN	1,6 %	-4,2 %	0,2 %	2,0 %
Nordea Global High Yield	OFG	1,0 %	-10,4 %	-0,8 %	3,5 %
Danske Invest Norge I	AFN	5,1 %	-7,8 %	8,5 %	9,5 %
Storebrand Norge	AFN	4,1 %	-1,9 %	10,3 %	11,2 %
DNB Miljøinvest	AFG	8,7 %	-1,2 %	27,1 %	19,2 %
Schroder Int. Sel. Fund Emerging	AF EM	13,4 %	-23,1 %	-1,7 %	1,6 %

For andre fond vennligst se [gjensidige.no](#)

		Avkastning november	Avkastning hittil 2022	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Referanseindekser per 30.11.2022					
OSEFX/Norske aksjefond	AFN	4,5 %	-5,3 %	8,3 %	10,2 %
MSCI World/Globale Aksjefond	AFG	7,0 %	-14,5 %	7,5 %	9,5 %
MSCI Emerging/Emerging Markets	AF EM	14,8 %	-19,0 %	0,1 %	2,1 %

		Kurs	Endring november	Endring 2022
Valuta per 30.11.2022				
USD/NOK	V	9,8	-5,4 %	11,6 %
EUR/NOK	V	10,2	-0,3 %	2,2 %

Innhold

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2022	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	10

Verdensbildet

Konfliktnivået mellom Russland og Europa nådde nye høyder i november, da en missil falt ned på polsk side av grensen og to sivile mistet livet. Man fryktet først at det var Russland som hadde avfyrt missilen, noe som ville trukket Nato inn i en krig mot Russland gjennom Polens medlemskap i Nato. Det viste seg at det var en ukrainsk missil som ble skutt opp i forsvar mot et massivt russisk rakettangrep, og som havnet feil. Russland har avfyrt landsomfattende rakettangrep mot Ukraina i november etter Ukrainas fremgang og gjenerobringen av Kherson. Rakettangrepene har rammet landets infrastruktur og sivile mål.

I november kom det nøkkeltall som viste at resesjonen er i gang Euroområdet, men det kan tyde på at den blir mildere enn fryktet. Tallene for tredje kvartal viser en sterkere vekst enn tidligere ventet, og innkjøpssjefsindeksen PMI var på 47,8 i november, som er 0,5 % høyere enn forventet.

Arbeidsmarkedet har også holdt seg sterkt, med en arbeidsledighet som falt til 6,5 % i oktober. Energisituasjonen i Europa er heller ikke lenger så dystert som den så ut til. Gasslagrene har blitt fylt opp og gassprisene har falt mye som følge av en usedvanlig varm høst og vinter (til nå). Usikkerheten for Europa er knyttet til hvordan energisituasjonen vil utvikle seg til neste år, og hvor lenge den europeiske sentralbanken kan fortsette å heve styringsrenten fremover.

I Storbritannia la den ferske finansministeren, Jeremy Hunt, frem regjeringens nye budsjett for å prøve å håndtere krisen som følge av økt leviekostnad, og bygge opp igjen den britiske økonomien. Regjeringen skal spare inn 55 milliarder pund gjennom økte skatter og kutt i offentlige utgifter, som ytterligere vil ramme det britiske folket. I tillegg må energiselskapene fra 1. januar betale 35 % av fortjenesten i skatt, en økning fra 25 % i dag. Strømprodusentene må betale en ny midlertidig skatt på 45 %. Hunt sier at landet er i resesjon og forventer at den britiske økonomien vil krympe med 1,4 % i 2023. Budsjettet som nå ble lagt frem står i sterk kontrast til budsjettet som forrige statsminister, Liz Truss, la frem i september hvor det var lagt opp til en rekke skattelett og som førte til at hun måtte gå. Den britiske sentralbanksjefen, Andrew Bailey, påpeker også at Storbritannias økonomi fortsatt blir rammet av konsekvensene av Brexit.

Kina begynte å løsne på de strenge smitteverntiltakene i november og det kan se ut som markedet har tolket det som at kinesiske myndigheter gjør klar til gjenåpning i 2023. Børsene i Hong Kong og Kina fikk dermed en markant oppgang i november. Flere steder i Kina har det vært store demonstrasjoner mot nedstengningene, mens nye og mer smittsomme varianter av viruset stadig dukker opp. Kina har en aldrende befolkning, og mange har ikke villet la seg vaksinere til tross for myndighetenes oppfordring og begrensning i bevegelsesfrihet.

I Norge viste Norges Banks regionale nettverk til at det har vært lavere vekst i produksjonen siden august og det er forventninger om videre nedgang i produksjonen i løpet av de neste seks månedene. Det er fortsatt svært lav arbeidsledighet, registrert til 1,6 % i november. Boligpristallene for november viser at boligpriene falt 2,2 % denne måneden, og det ser ut til at utviklingen fortsetter nedover de neste månedene grunnet den bratte renteoppgangen fra Norges Bank – som enda ikke er ferdig.

Innhold

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2022	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	10

Aksjemarkedet

November ble nok en positiv måned i globale aksjemarkeder, men hadde en helt annen sektorutvikling enn i oktober. Mens energisektoren sto for mye av oppgangen i oktober, var energi den svakeste sektoren i november da oljeprisen (Brent) falt 6,7 %. Den største oppgangen i aksjemarkedet denne måneden var materialer (opp 13,2 %, MSCI AC World) og industri sektoren (opp 8,8 %). Fallet i de lange rentene som følge av lavere inflasjonstall, hjalp også teknologisektoren, spesielt i Europa, som er mer sårbar for renteøkninger.

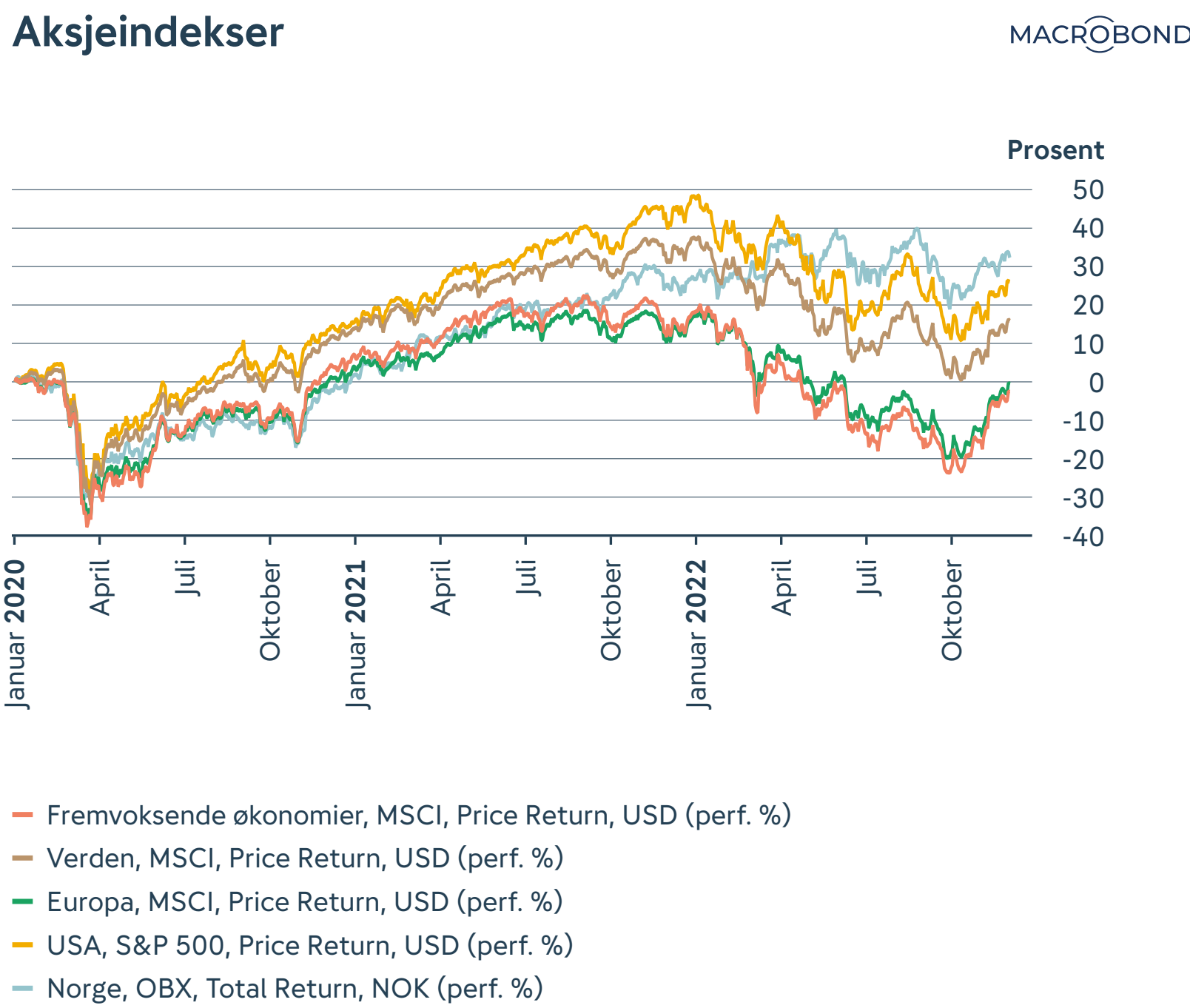
Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX) steg 3,9 % i november og er dermed en positiv avkastning på 1,6 % hittil i år. Oslo Børs Fondsindeks (OSEFX) har en lavere andel energi og steg 4,5 % denne måneden, men har fortsatt en negativ utvikling med -5,3 % for året.

Som følge av at markedet har tolket at en kinesisk gjenåpning ligger i kortene i 2023, steg Hong Kong Børsen Hang Seng nesten 30 % i november. Fremvoksende økonomier ved MSCI EM (i USD) steg da også hele 14,6 % i november, som følge av oppgangen på de kinesiske børsene, men er totalt ned 21,1 % hittil i 2023.

I USA steg den amerikanske indeksen S&P500 (i USD) 5,4 % i november og er nå ned 14,4 % for året. De fire store teknologigigantene Microsoft, Apple, Amazon og Google utgjorde på sitt høyeste 22 % av indeksen, men har nå falt til 18 %. Det ser ut til at mye av det som har gått ut fra teknologisektoren har blitt plassert i industri, da investorene er mer bekymret for teknologibedriftenes evne til å håndtere økte renteutgifter.

Den europeiske indeksen MSCI Europe steg 6,8 % i november og er ned 8,4 % hittil i år. Mens teknologisektoren slet i USA, leverte IT sektoren et av de sterkeste bidragene med en oppgang på 9,7 % i Europa i november. Den brede verdensindeksen MSCI World (i USD) steg 7 % i november og er nå totalt ned 14,5 % hittil i år.

Aksjeindekser

Innhold

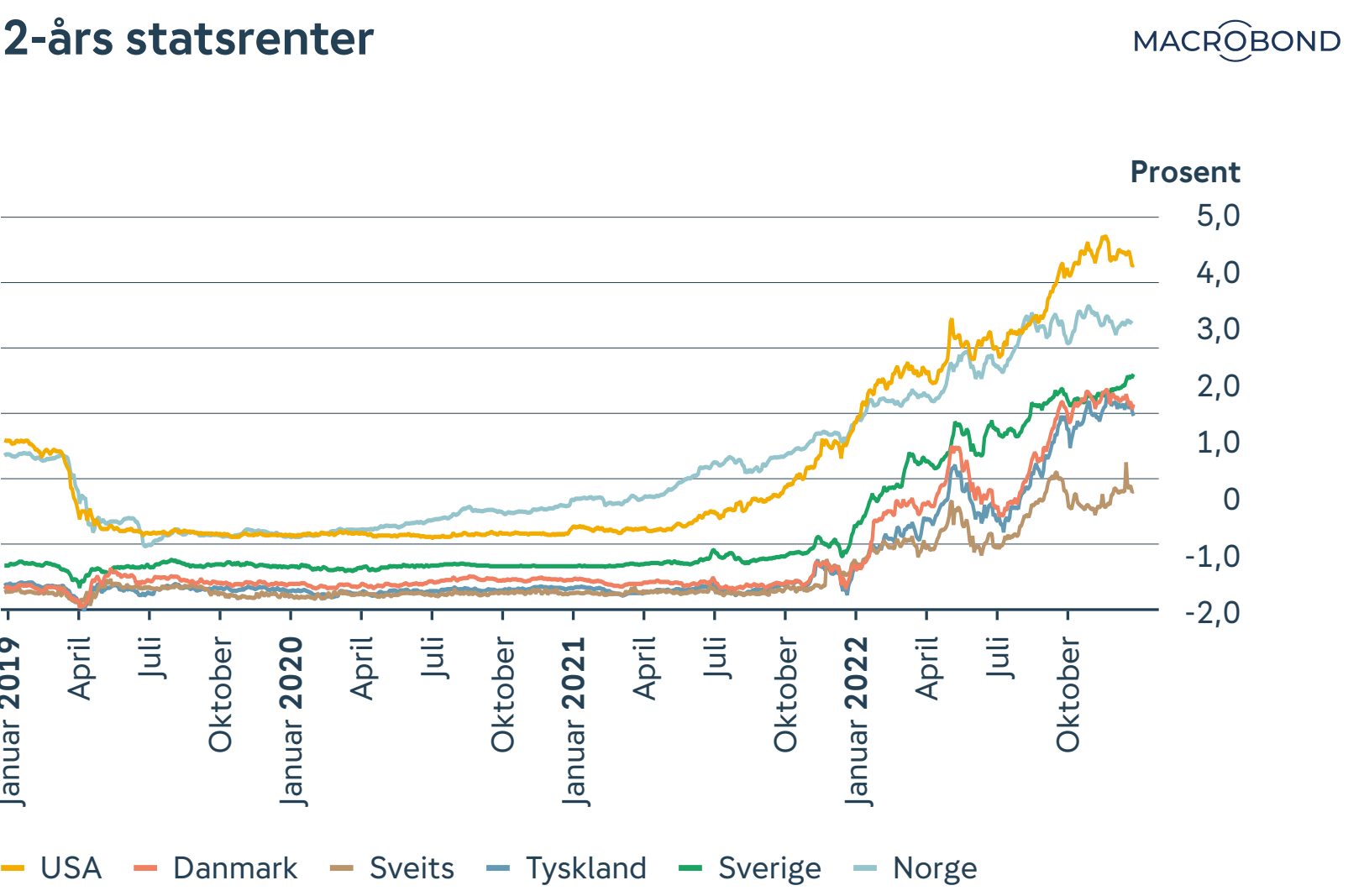
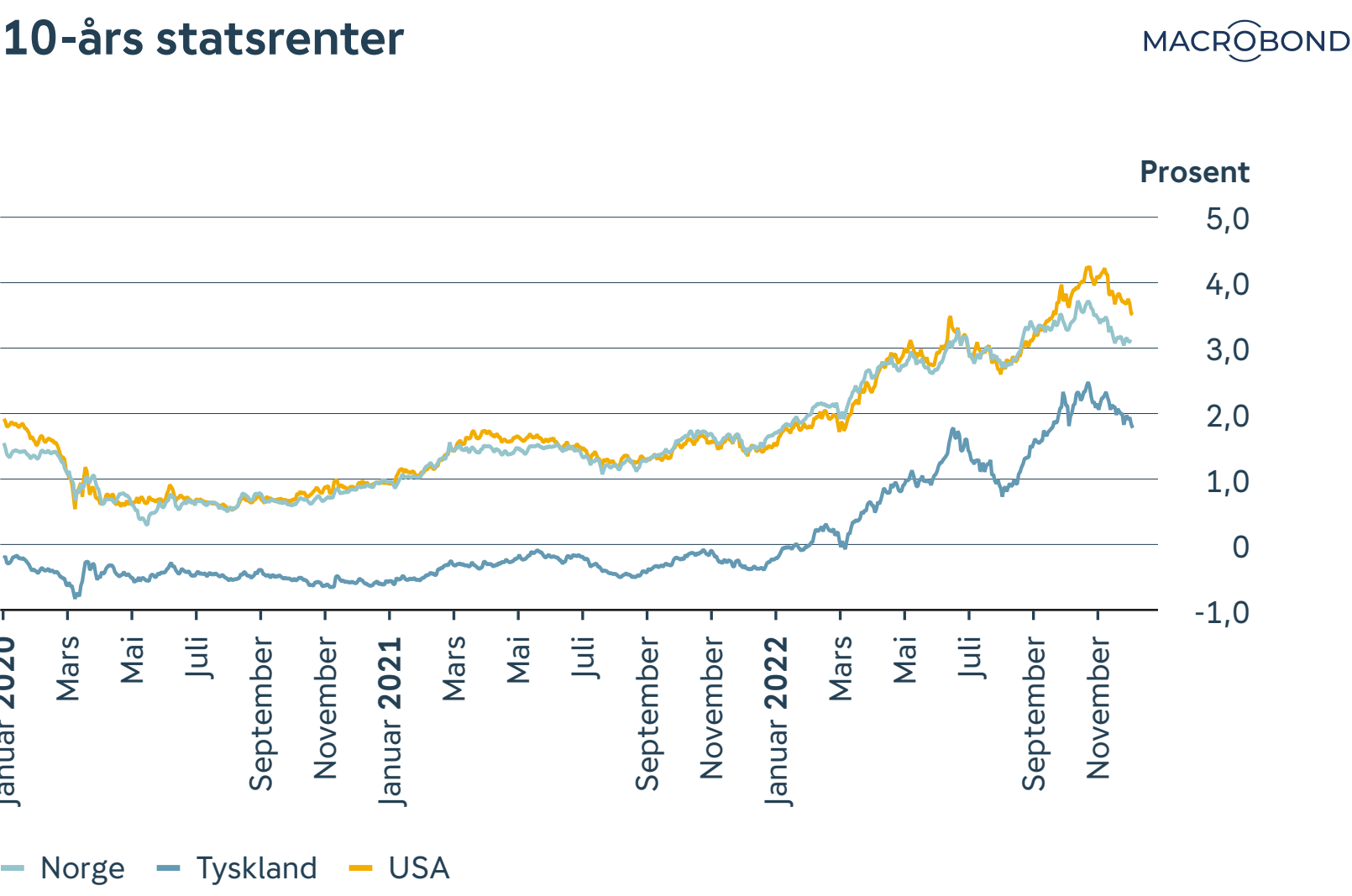
Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2022	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	10

Rentemarkedet

Det kan se ut som at markedet har økende tro på at rentetoppen er nær, i hvert fall den amerikanske. Det amerikanske arbeidsmarkedet var riktignok sterkere enn ventet i november med svært lav arbeidsledighet på 3,7 %. Høy etterspørsel etter arbeidskraft og høy lønnsvekst kan trekke i retning av at den amerikanske sentralbanken (Fed) vil sikte mot en høyere rentetopp. Spørsmålet er hvor lenge arbeidsmarkedet vil holde seg uberørt av innstrammingene i pengepolitikken, og man kan allerede begynne å ane tegn på at antall ubesatte stillinger faller. Inflasjonstallene som ble lagt frem i november viste at inflasjonen dempet seg fra 8,2 % i september til 7,7 % i oktober, og markedet priser nå inn at inflasjonstoppen er tilbakelagt. På rentemøtet i begynnelsen av november gikk Fed for sin fjerde triple renteheving (0,75 %) på rad og hevet styringsrenten til intervallet 3,75 %-4,00 %. I sin tale i slutten av november ga sentralbanksjef Powell indikasjoner om at

renteøkningene vil komme i et saktere tempo fremover, og markedet priser nå inn 0,5 % økning på desembermøte, og at Fed vil måtte stoppe rentehevingene på rundt 5 % i 2023.

I Eurosonen var også inflasjonstallene lavere enn forventet, og falt fra 10,7 % i september til 10 % i oktober. Mesteparten av nedgangen var drevet av fallet i energi-prisene. Den europeiske sentralbanken (ECB) hevet styringsrenten med 0,75 % på rentemøte i oktober, til et rentenivå på 1,5 %. Sentralbanksjef Lagarde har vært klar på at ECB vil fortsette rentehevingene for å få kontroll på inflasjonen, til tross for resesjon i Europa, men etter at inflasjonstallene viste seg å være lavere enn forventet priser markedet inn en heving på 0,5 % på desembermøte.

Innhold

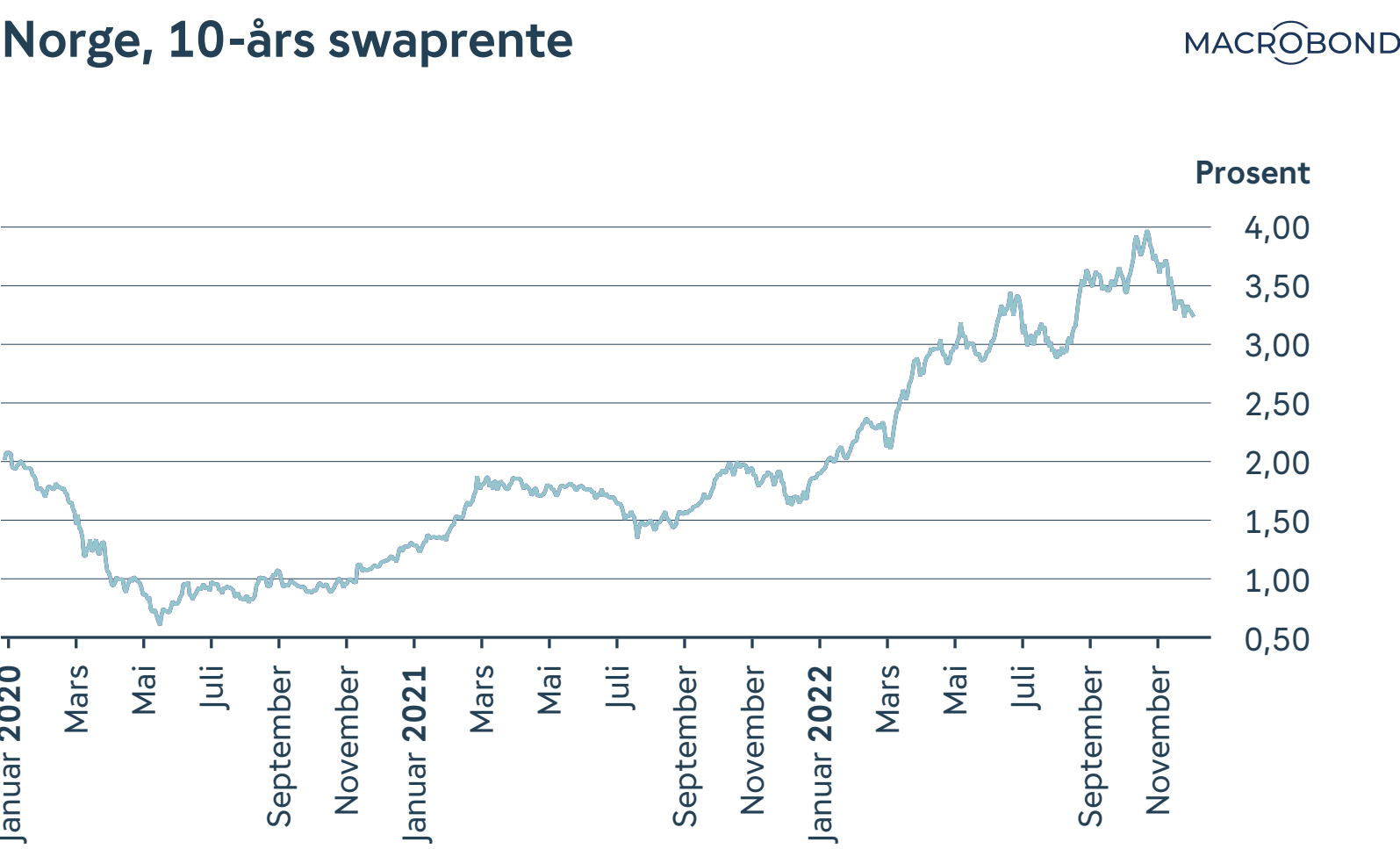
Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2022	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	10

I Storbritannia økte inflasjonen fra 10,1 % i september til 11,1 % i oktober, det høyeste siden 1980. Matvareprisene hadde en økning på hele 16 %, som ytterligere bidrar til levekostnadskrisen. Bank of England hevet renten til 3 % i november og hadde forventet at inflasjonen skulle toppe seg på 11 %.

Norges Bank hevet styringsrenten med 0,25 % til 2,5 % i begynnelsen av november. Prisveksten er fortsatt langt over målet på 2 % og arbeidsmarkedet er svært stramt. Norges Bank påpeker at det allikevel er tegn til nedkjøling av økonomien, og at lavere frakt- og energipriser fremover kan dempe prisveksten. Renten er hevet mye på

kort tid, og pengepolitikken begynner å virke innstrammende på økonomien. Det er ventet at Norges Bank vil spre rentehevingene over en lengre periode for å observere utviklingen, og markedet venter også en heving på 0,25 % på rentemøte i desember.

Lange renter falt i november som følge av at inflasjonstallene var lavere enn forventet. Den norske tiårs statsobligasjonsrenten falt med 0,5 %, ned til 3,14 %. Den tilsvarende amerikanske statsrenten falt med 0,3 % ned til 3,8 %, og den europeiske statsrenten falt med 0,2 % ned til 1,94 %.

Innhold

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2022	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	10

Rentemarkedet

Den norske kronen har styrket seg mot hovedvalutaene i november, til tross for fallende oljepris. Kronestyrkelsen kom som følge av en svakere amerikanske dollar og at Norges Bank signaliserte en reduksjon i de kraftige kronesalgene fremover, fra 3,7 til 1,9 milliarder per dag. Kronen styrket seg 5,4 % mot amerikanske dollar i november og har dermed svekket seg totalt 11,6 % mot USD hittil i år. NOK styrket seg også 0,4 % mot Euro denne måneden og har svekket seg 2,2 % mot EUR hittil i 2022. USD svekket seg også 4,2 % mot EUR i november.

Valuta

MACROBOND

Innhold

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2022	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	10

Råvarer

Prisen på et fat Nordsjøolje endte på 86,6 USD/fat ved utgangen av november, som er en nedgang på 6,7 % den siste måneden. Nordsjøolje er dermed opp 11,1 % hittil i år.

Fra 5. desember trer EUs importforbud mot sjøtransportert olje i kraft. Forbudet er en del av sanksjonene mot Russland, og er rettet mot å ramme Russlands evne til å finansiere krigen i Ukraina. Norge har også stilt seg bak vedtaket fra EU, som omfatter forbud mot kjøp, import eller overføring av olje og andre petroleumsprodukter som fraktes sjøveien fra Russland. Forbudet ble vedtatt i juni i år, men med en overgangsperiode frem til 5. desember 2022 for råolje og 5. februar 2023 for petroleumsprodukter. I tillegg har EU og de øvrige G7-landene blitt enige om å innføre et pristak på russisk olje. Det er derfor knyttet spenning til hvordan forbudet og tiltak vil slå ut i oljemarkedet fremover.

I begynnelsen av desember vedtok OPEC + å holde produksjonstaket uendret, som vil si en videreføring av beslutningen fra oktober om å kutte produksjonen med 2 millioner fat per dag.

Oljepris

MACROBOND

— World, Crude Oil, Brent, Spot, FOB North Sea, ICE, Close, USD

Innhold

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt november 2022	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	10

Viktig informasjon om rapporten

Denne rapporten er laget av Gjensidige Pensjonsforsikring AS som generelt informasjonsmateriale. Det er viktig at ingen oppfatter materialet som en personlig anbefaling av bestemte verdipapirer, finansielle instrumenter eller strategier. Innholdet er heller ikke egnet som investeringsrådgivning for den enkelte investor. Vi har basert materialet på opplysninger som er offentlig tilgjengelige. Alle vurderinger og estimater er gitt i god tro. Vi anser alle kildene våre som pålitelige, men kan ikke garantere at alle opplysningene er korrekte eller fullstendige. Gjensidige Pensjonsforsikring AS påtar seg ikke ansvar for eventuelle feil i informasjonen. Derfor kan vi heller ikke ta ansvar for eventuelle tap i forbindelse med disposisjoner som er foretatt på bakgrunn av det vi presenterer her.

Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning. Fremtidig avkastning vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalternes dyktighet, fondets risiko og kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Valutakursendringer vil kunne påvirke verdien av fondet dersom andelenes kurser stilles i fremmed valuta.

Gjensidige